

HÁTTÉRTANULMÁNY KOMÁROM-ESZTERGOM MEGYE GAZDASÁGFEJLESZTÉSI PROGRAMJÁNAK MEGALAPOZÁSÁHOZ

V. KUTATÁSI TERÜLET

Nemzetközi együttműködések vizsgálata, fejlesztése

Készítette: MAPI Magyar Fejlesztési Iroda Zrt.

Budapest, 2014. február 23.

Tartalomjegyzék

1.	Bevezetés.....	2
2.	Célkitűzés.....	2
3.	Módszertan	2
4.	Az EGTC-k, EGT, Norvég Alap és Svájci Hozzájárulás és a területi alapú együttműködések	4
4.1.	EGTC-k	4
4.2.	EGT, Norvég Alap és Svájci Hozzájárulás	5
4.3.	Területi alapú együttműködések.....	6
5.	A megyei határon átnyúló stratégia és megyei koncepció dokumentumelemzése	7
5.1.	A határon átnyúló együttműködések indokoltsága Komárom-Esztergom megyében	7
5.2.	A határon átnyúló stratégia által javasolt megyei feladatkörök a határon átnyúló együttműködések érdekében	10
6.	Az EGTC-k tevékenysége, interjú feldolgozás.....	13
6.1.	Ister-Granum - Nagy Péter igazgató	13
6.2.	Pons Danubii - Bara Zoltán igazgató.....	15
7.	Nemzetközi projektek összegyűjtése és elemzése.....	17
8.	Várható forráslehetőségek.....	22
9.	Összefoglalás és javaslattevél	24
9.1.	A jelenlegi helyzet és az elért eredmények összefoglalása	24
9.2.	Megyei önkormányzat (terület-és térségfejlesztő ernyőszervezet) javasolt feladatai a határon átnyúló együttműködések támogatására.....	26
9.3.	EGTC-k szerepe a megyében	29
10.	Forrásjegyzék.....	30
11.	Melléklet.....	31

1. Bevezetés

Komárom-Esztergom megye fejlesztési tervezésénél nemcsak a megye országon belüli szerepét szükséges vizsgálni, hanem határon átnyúló tevékenységeit és nemzetközi kapcsolatait is érdemes feltárni. A megye határ menti fekvéséből adódik, hogy szlovák-magyar határon átnyúló együttműködésekre van szüksége számos fejlesztésterületen (Duna vízgazdálkodás, Duna híd) a megye gazdaságfejlesztési céljainak eléréséhez. Ugyanakkor a megyének lehetősége van a kétoldali kapcsolatokon kívül más jellegű nemzetközi partnerkapcsolatokra is (pl: South-East Europe program keretében) melynek lehetőségeit szintén érdemes lenne kihasználnia. A kutatásban tehát egyrészt vizsgáljuk a területi alapú együttműködések (pl: EGTC) és azok eredményességét másrészt a projektjellegű, megyei részvételű egyéb nemzetközi együttműködések (pl: Svájci hozzájárulás által támogatott projektek).

2. Célkitűzés

A kutatás egyik célja a megye nemzetközi együttműködéseinek és az együttműködések keretében megvalósított fejlesztések feltárása és eredményességük vizsgálata. Továbbá cél az összegyűjtött információk alapján meghatározni a megyei vezetés (önkormányzat) szerepét a határon átnyúló együttműködésekben.

Először is olyan kérdésekre keressük a választ, hogy milyen **nemzetközi programokban** vettek egyáltalán részt megyei szereplők? Ezek mennyire voltak sikeresek? A stratégia célrendszerében összefoglalt határon átnyúló együttműködés keretében megoldható feladatok megoldására milyen lépéseket tettek a megyei szereplők ilyen programok keretében? Mely célkitűzésekkel nem sikerült érdemlegesen foglalkozni, mi lehet ennek az oka?

A fenti kérdések megválaszolásával javaslatot teszünk arra nézve, hogy milyen lépéseket tehet a **megye** a határon átnyúló kezdeményezések előmozdítása érdekében? Miben lehetne kezdeményező, koordináló, végrehajtó a megyei terület-és térségfejlesztő szervezet? A szervezet vezetése hogyan tudná segíteni az EGTC-k munkáját és ösztönözni más gazdaságfejlesztő szervezeteket, önkormányzatokat, vállalatokat, oktatási intézményeket stb. nemzetközi programokban való sikeres részvételre?

3. Módszertan

A kutatáshoz a következő kutatási módszereket alkalmaztuk:

- dokumentumelemzés
- nemzetközi projektek összegyűjtése és elemzése
- interjúelemzés

Dokumentumelemzés

Mivel Komárom-Esztergom megye esetében számos helyzetfeltáró dokumentum készült a határon átnyúló együttműködések témakörében (Komárom-Esztergom megye határon átnyúló együttműködéseinek stratégiai programja, Rába-Duna-Vág EGTC helyzetfeltáró tanulmánya, Komárom-Esztergom megye Területfejlesztési Koncepciója), így ezen dokumentumok elemzése jó alapot adott kutatásunkhoz. A vizsgált dokumentumok alapos helyzetfeltárással alátámasztva meghatározták a fő irányokat a határon átnyúló együttműködések területén, sőt számos projekt szintű javaslatot is tettek arra nézve, hogy milyen fejlesztéseket lenne érdemes határon átnyúló együttműködés keretében megvalósítani és hogyan lehetne a határon átnyúló kapcsolatokat erősíteni.

Nemzetközi projektek összegyűjtése és elemzése

A nemzetközi projektek adatbázisa a HU-SK CBC program, EGT, Svájci Hozzájárulás és Norvég Alap (végül nem sikerült adatot gyűjteni erről), valamint South-East Europe, Central Europe, FP7 és Interreg IVC programok által támogatott projektek listáját tartalmazza, melyekben megyei szereplők (megyei, települési önkormányzat, megyei székhelyű vállalat, civil szervezet, oktatási intézmény stb.) partnerként vettek részt. Az adatbázis a következő információkat tartalmazza a projektekről:

- projekt cím
- projekt rövid leírása
- projekt gazda
- partnerek
- teljes projekt költség

Ezekből az információkból a következő kérdésekre kerestük a választ:

- Milyen fejlesztési területen valósultak meg projektek?
- Milyen megyei szereplők aktívak a nemzetközi programokban? Az egyes szereplői csoportok jellemzően milyen programokban vesznek részt és milyen fejlesztési területen?
- Milyen kialakult partnerkapcsolatok vázolhatóak fel?
- Melyek a jellemző projektnagyságok (teljes költség alapján) a nemzetközi projektek esetében?
- Mekkora a területi hatóköre a projekteknek, van-e megyei, országos kihatásuk?

Interjúk

Mélyinterjú készült a három megyei érdekeltégű EGTC (Ister- Granum, Pons Danubii és Rába-Duna-Vág EGTC) igazgatóival. Az interjúk célja az EGTC-k saját tevékenységének értékelése, a megyei vezetés felé irányuló igények, kritikák megfogalmazása, ezek alapján az EGTC-k és a megyei vezetés és maguk számára is jövőkép és feladatok megfogalmazása.

Interjú kérdések EGTC-khez

1. Hogyan csoportosítaná célterület alapján az EGTC keretében megvalósított projektjeit? (civil támogatás, gazdaságfejl-logisztika, közlekedési kapcsolatok fejl stb)
2. Az egyes csoportokban melyek voltak a **legsikeresebbek**, legmeghatározóbbak és miért?

3. Melyek voltak a **legkevésbé** eredményesek?
4. Mik voltak a megvalósítási és eredményességi **problémák és okaik** (*nemzetköziségből adódó: nyelvi, bizalmi, jogi*)
5. Milyen **tervezettek** projektjeik vannak: miért nem valósultak meg eddig? mi a feltétele, hogy elinduljon?
6. Milyen **forrásokból** valósítja meg a projektjeit? milyen **programok** keretében?
7. Milyen forrásszerzési problémákkal szembesül működése során?
8. Milyen a kapcsolata az EGTC-nek a **megyei** vezetéssel?
9. Milyen szerepet lát szervezetének a jövőben a megye életében?
10. Milyen lépéseket tehet a **megye** a határon átnyúló kezdeményezések előmozdítása érdekében? Miben lehetne kezdeményező, koordináló, végrehajtó?

4. Az EGTC-k, EGT, Norvég Alap és Svájci Hozzájárulás és a területi alapú együttműködések

4.1. EGTC-k

A határon átnyúló együttműködések jogi szabályozását alapvetően a nemzetközi jog és az Európai Unió közösségi jogrendszere, illetve azok egymás melletti fejlődése határozta meg. Az uniós szabályozás megteremtéséig az együttműködések elindításának legfőbb akadálya az eltérő belső jogi szabályozások voltak. Ezen ellentmondás feloldása érdekében a nemzetközi szervezetek kísérletet tettek a szükséges jogi keretek megteremtésére. Az Európai Parlament és a Tanács végül 2006. július 5-én, 1082/2006/EK számú rendeletével (Rendelet) fogadta el az európai területi együttműködési csoportosulásról szóló új jogszabályt. Magyarország volt az első uniós tagállam, amely a rendelet aláírásainak eleget téve, létrehozta saját nemzeti EGTC-jogszabályát (az európai területi együttműködési csoportosulásról szóló 2007. évi XCIX. törvényt), amely a Rendelettel egy időben, 2007. augusztus 1-jén lépett hatályba. Az EGTC az Európai Unió első olyan jogi eszköze, mely jogi személyiséget és -keretet nyújt az európai önkormányzatok és régiók együttműködésére, az uniós támogatások hatékony felhasználására. A csoportosulás legalább két tagállam szereplőit (helyi önkormányzat, regionális hatóság vagy az állam) fogja közös szervezetbe. A székhely szerinti állam joga alkalmazandó a csoportosulás jogviszonyaira. Az EGTC jogi személyiséggel és teljes jogképességgel rendelkezik, önálló jogalanyként léphet fel. A csoportosulás saját költségvetéssel, szervezettel és szerződő képességgel rendelkezik, ingó, ingatlan vagyont szerezhethet, bíróság előtt eljárhat.

Rába-Duna-Vág EGCT:

A Rába-Duna-Vág EGTC fő célja, hogy az Európai Unió által nyújtott társfinanszírozás mellett területi együttműködésben létrejövő programokat, projekteket valósítson meg. A csoportosulás tagjai a Győr-Moson-Sopron Megyei Önkormányzat (Magyarország), a Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat (Magyarország) és a Nagyszombati Kerületi Önkormányzat (Szlovákia). A Rába-Duna-Vág EGTC megalakulásával, időben és megfelelő színvonalon elkezdődött az a szakmai munka, mely a három alapító megye határon átnyúló fejlesztési stratégiáját összefogja. Nagy előnye, hogy az első megyei EGTC létrejöttével azok az elképzelések, amelyek határon átnyúló integrált területi

beruházásokká fejleszthetők, megfelelő háttérmunkával és egyeztetéssel kész projektekké alakíthatók a 2014-2020-as programozási időszak első pályázatainak meghirdetéséig.

Ister-Granum EGTC

Az Ister-Granum Korlátolt Felelősségű Európai Területi Együttműködési Csoportosulás általános célja a határon átnyúló területfejlesztési tevékenységek teljes körére kiterjedő együttműködés létrehozása és fenntartása. A Csoportosulás alapító tagjai Magyarország és a Szlovák Köztársaság területén elhelyezkedő, magyar és szlovák települési önkormányzatok. A Csoportosulás elsődleges feladata, hogy az Európai Unió által nyújtott társfinanszírozás mellett, a területi együttműködésben létrejövő programokat, projekteket megvalósítsa.

Pons Danubii EGTC

A Pons Danubii Korlátolt Felelősségű Európai Területi Együttműködési Csoportosulást három szlovákiai (Komárno, Hurbanovo, Kolárovo, vagyis Észak-Komárom, Ógyalla, Gúta) és három magyarországi (Komárom, Tata, Kisbér) önkormányzat hozta létre. A Pons Danubii EGTC magja a magyarországi Komárom és a szlovákiai Komárno városa, amelyeket a Duna természetes határvonalaként választ el, illetve köt össze. A Szlovákiai és magyarországi önkormányzatok részvételével, Komárno székhellyel jött létre, ezért az európai területi együttműködési csoportosulás működésére – az uniós joggal összhangban lévő – szlovák nemzeti jog szabályai irányadók.

A határon átnyúló együttműködés EGTC formájában való intézményesülésének egyik legfőbb oka az uniós forrásszerzés megkönnyítése. Az elnyerhető uniós támogatás nagy lendületet adhat a határregiók fejlődésének, a Pons Danubii Alapszabálya azonban megjegyzi, hogy uniós támogatás nélkül is szükséges az egyes konkrét területek fejlesztése.

4.2. EGT, Norvég Alap és Svájci Hozzájárulás

Az EGT Alap és a Norvég Alap Norvégia, Izland és Liechtenstein, mint donor országok által létrehozott finanszírozási mechanizmus. Az EGT és Norvég Alap átfogó céljai a gazdasági és társadalmi egyenlőtlenségek csökkentése, valamint a kétoldalú kapcsolatok erősítése a donor országok és a kedvezményezett országok között. A Norvég Alap kedvezményezett országai az EU-hoz 2004 óta csatlakozott 12 tagállam, köztük Magyarország. Az EGT Alap keretében e 12 országon kívül továbbá támogatásban részesül Görögország, Spanyolország és Portugália is.

Az EGT Alap keretében a kétoldalú kapcsolatok erősítéséhez a norvég, izlandi, liechtensteini szervezetekkel való együttműködés, tapasztalatcsere, tudástranszfer egyaránt hozzájárulhat. A Norvég Alap keretében a partnerség norvég intézményekkel, szervezetekkel való közös kezdeményezések révén valósulhat meg.

Norvégia, Izland és Liechtenstein képviselői 2011. október 12-én írták alá Magyarországgal azokat a mintegy 40 milliárd forint felhasználását lehetővé tevő Együttműködési Megállapodásokat, ami alapján a finanszírozás történik a 2009-2014-es támogatási időszakban. A 2009-2014-es időszak – nevével ellentétben – 2014-ben még távolról sem zárul le. A hosszas tárgyalási és előkészítési

folyamatokat követően a pályázati felhívások meghirdetése 2013-ban kezdődik el. A nyertes projektek megvalósítási időszaka 2016. április 30-ig tarthat.

Az EGT Alap által támogatott hét programterület a következő: Energiahatékonyság, Megújuló energia, Alkalmazkodás az éghajlatváltozáshoz, Civil szervezetek támogatása, Veszélyeztetett gyermekek és fiatalok, Kulturális és természeti örökség megőrzése, Ösztöndíjak. A Norvég Alap által támogatott öt programterület a következő: Zöld ipari innováció, Méltányos munka és háromoldalú párbeszéd, Kétoldalú kutatási együttműködés, Kapacitásfejlesztés és intézményközi együttműködés, Népegészségügy.

A magyar pályázóknak több esetben a pályázati felhívás előírja majd, hogy a projektet egy norvég/izlandi/liechtensteini partnerszervezettel közösen kell megvalósítaniuk.

4.3. Területi alapú együttműködések

- **HU-SK program**

A korábbi INTERREG IIIA Magyarország – Szlovákia – Ukrajna Szomszédsági Program 2004-2006-ot, az újrastrukturált célkitűzésekkel összhangban az Európai Területi Együttműködés (3. célkitűzés) keretében a Magyarország – Szlovákia Határon Átnyúló Együttműködési Program 2007-2013 váltotta fel.

A program átfogó stratégiai célja nem változott az előző programozási időszak óta, és határozottan megfelel a közösségi stratégiai iránymutatásoknak: a határ menti területek erősebb gazdasági és szociális integrációja. Az általános stratégia lebontható konkrét célkitűzésekre. A meghatározott prioritások pedig kijelölik a beavatkozások keretét. A HU-SK program támogatásra jogosult területei NUTS III-as bontásban:

Magyarország: Győr-Moson-Sopron megye, Komárom-Esztergom megye, Budapest főváros, Pest megye, Nógrád megye, Heves megye, Borsod-Abaúj-Zemplén megye, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye
Szlovákia: Pozsony megye, Nagyszombat megye, Nyitra megye, Besztercebánya megye, Kassa megye

- **South-East Europe**

A program átfogó célja, a területi, gazdasági és társadalmi integráció előremozdítása a Kelet-Közép-Európai térben nemzetközi kapcsolatokon keresztül. A fő prioritások röviden a következők:

1. Innováció, kkv-k, tudásgazdaság és információs társadalom támogatása konkrét együttműködési akciókkal és látható eredményekkel
2. A régiók és városok vonzerejének javítása figyelembe véve a fenntarthatóság és az elérhetőség (fizikai és információhoz való) elvét, konkrét együttműködési akciókkal és látható eredményekkel
3. A program támogatja a különböző szintű nemzetközi területi együttműködések az integráció előremozdítása érdekében

- **Central Europe**

A CE programnak nyolc EU tagország (Lengyelország, Németország (nem teljes területével), Ausztria, Csehország, Szlovákia, Magyarország, Szlovénia, Olaszország (nem teljes területével)) + Ukrajna (nem teljes területével) a tagja. Célja a területi kohézió erősítése, a belső integráció előmozdítása és a versenyképesség növelése Közép-Európában. Jogosult partnerek minden non-profit jelleggel valamilyen közcélért tevékenykedő jogi személyiséggel rendelkező szervezet (közintézmények, hatóságok, civil szervezetek, stb) valamint profitorientált cégek a "de minimis" elv alapján. Minimális partnerszám legalább 3 partner a programtér legalább 3 országából (melyek közül legalább 1 EU tagállam).

- **Interreg IVC**

A programtér EU 27 tagországát, valamint Norvégiát és Svájcot foglalja magába. A cél a tapasztalatcsere támogatása az európai területfejlesztési politikák hatékonyságának növelése érdekében.

Projekt típusok:

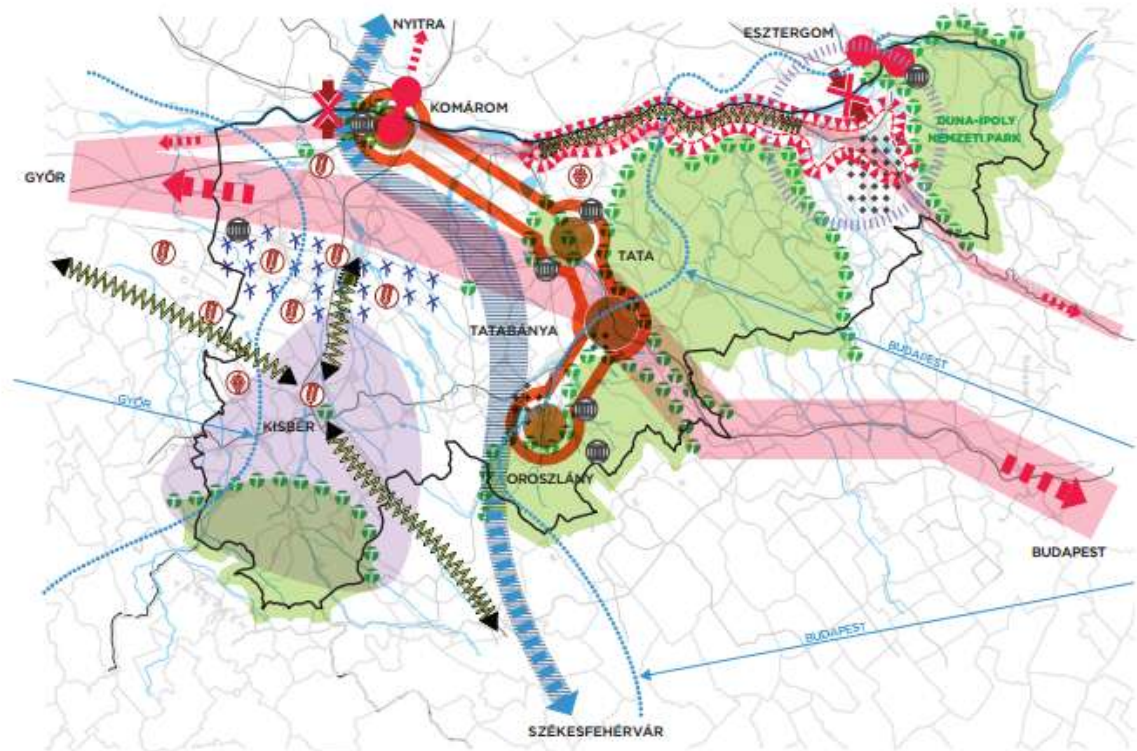
"Regional Initiatives", mely helyi vagy regionális szinten kezdeményezett projekteket foglal magában. Ezen projektek célja a tapasztalatcsere. A projektek során meghatározzák az egyes kiemelt témákban bevált gyakorlatokat és a megvalósításukhoz új eszközöket és megközelítéseket alakítanak ki.

"Capitalisation Projects", melyek során egy-egy kiemelt területen nagy tapasztalattal rendelkező régiók hálózatot építenek ki olyan régiókkal, melyek ezen tudás megszerzésére törekednek. A projektek célja hogy az egyes kiemelt témákban meghatározott bevált gyakorlatokat átültetésre kerüljenek a konvergencia és versenyképességi programokba.

5. A megyei határon átnyúló stratégia és megyei koncepció dokumentumelemzése

5.1. A határon átnyúló együttműködések indokoltsága Komárom-Esztergom megyében

Komárom-Esztergom megye, határ menti fekvéséből adódóan, számos társadalmi-gazdasági problémáját nem lehet vagy nem célszerű csak az országon belül megoldani. A térképen megjelenített megyei problémák többségére megoldást jelenthet a szlovák településekkel és kerületekkel való együttműködés:

ÉRTÉK- ÉS KONFLIKTUSTÉRKÉP

1. ábra: Komárom-Esztergom megye érték-és konfliktustérképe, forrás: megyei koncepció, Város-Teampannon

Habár nemzetközi szintű közlekedési folyosó megy keresztül a megyén, az ebből származó lehetőségeket még nem használta ki teljesen a megye, a belső közlekedési kapcsolatok nem megfelelőek, hiányzó kapcsolatok kiépítésére és a meglévő kapacitások fejlesztésére lenne szükség a környező régiópólusokkal (Nyitra, Székesfehérvár).

Az észak-déli közlekedési kapcsolatok erősítése érdekében a Duna elválasztó szerepét céltudatosan egyre inkább összekötő szereppé kéne formálni, melyet csak nemzetközi együttműködés keretében lehet megvalósítani, így a Duna menti térség bezártsága is enyhülne.

kihasználatlan térségi
együttműködési tengely

A közlekedési kapcsolati hiányokból is adódó kihasználatlan térségi együttműködési tengely rajzolható fel Nyitra és Székesfehérvár összekötésével. A két regionális központ közti tengely lenne a K-Ny irányú közlekedési folyosó merőleges párja.

turisztikai potenciál

A turisztikai potenciálok kihasználása a Duna menti (és ezzel határ menti) térségek közös turizmus fejlesztése reális gazdaságerősítő és ezzel foglalkoztatás serkentő hatásokat tartogat. Emellett a turisztikai szinten megvalósuló összefogások jó katalizátorai, előképei lehetnek az egyéb határon átívelő regionális együttműködéseknek. Közös örökséggazdálkodás működhetne a világörökség várományos területeken.

rehabilitációra szoruló
területek

A rehabilitációra szoruló területek jelentős része határ menti (Duna-mente barnamezős területei) vagy határ közeli, új funkcióval való megtöltésük együttműködések keretében valósulhatnának meg.

összetett konfliktusokkal
érintett térség

környezetterhelő
teherforgalom

A Duna menti területsávot számtalan konfliktushelyzet terheli, mint például a vörösiszap-tárolók, a használaton kívüli ipari-gazdasági területek, valamint a közlekedési konfliktus helyzetek. Utóbbi megoldása határon átnyúló együttműködések nélkül nehezen elképzelhető.

ikerváros

Az ikervárosok mind a területfejlesztési koncepcióban és a határon átnyúló stratégiában is együtt vannak kezelve szlovák oldali párjukkal. A szlovák Nyitra kerület és Komárom-Esztergom megye gyakorlatilag, Komárom, Esztergom, e két ponton találkozik, tehát amilyen mértékben erősödnek az itteni határon átívelő kapcsolatok, annál kiterjedtebbek lesznek a megyei együttműködési felületek. A területi gazdaságosság szempontjából komolyabb jelentősége lehet közös intézmény-fenntartási elgondolásoknak. A határ menti várospárok funkcióinak megosztása a városok közti kapcsolattartást is lényegesen szorosabbra fűzné, egyben javítaná versenyképességüket. Ez pedig az egész térség határon átívelő kezdeményezéseinek kedvezhet.

Mind a magyar, mind a szlovák oldalra jellemző az általános népességfogyás, melyet az utóbbi időben a bevándorlás tud ellensúlyozni. Bevándorlás szempontjából a magyar oldal vonzóbb. Minden közös fejlesztés egyik legfontosabb célja kell, hogy legyen a térség népességmegtartó erejének növelése.

hiányzó, vagy
kapacitáshiányos híd

Az ikervárosok egyik legnagyobb társadalmi (pl: a két város népességének mobilitását érinti) és gazdasági (pl: teherforgalom megoldatlansága) vetületű közlekedési problémája a hidak hiánya vagy a meglévők kapacitáshiánya. A hídépítések, teherkomp üzemeltetése határon átnyúló együttműködés keretében valósulhat meg.

A viszonylag hátrányos helyzetű vidéki alföldi térségek problémáinak megoldását szintén érdemes a szlovák alföldi területekkel együtt kezelve keresni. A koncepcióban célkitűzés a Kisalföld-dél-szlovákiai agrárgazdaság és élelmiszeripar integráció felépítése, mely vállalkozói feladat, de megyei koordinációval valósulhatna meg (agrárlogisztika, feldolgozóipari kapacitások összehangolása).

A határ két oldalán levő vállalkozások összetételét tekintve a szektorális elrendeződésben fellelhető különbségek (iparosodottabb észak és erősebb mezőgazdaságú dél) bizonyos esetekben kereskedelmi szempontokból is egymás jó kiegészítőivé válhatnak egy gazdasági együttműködés keretében.

5.2. A határon átnyúló stratégia által javasolt megyei feladatkörök a határon átnyúló együttműködések érdekében

A határon átnyúló stratégia az egyes célok eléréséhez számos javaslatot tett. Az alábbi táblázat összefoglalja, hogy egyes célok eléréséhez a megyei vezetés hogyan járulhat hozzá, milyen feladatokat vállalhat annak érdekében, hogy a sikeres határon átnyúló együttműködések valósuljanak meg és abból mindkét fél profitáljon.

Határon átnyúló stratégia célrendszere és lehetséges megyei feladatkörök

Intézményfejlesztés

3.1.1.1 A megye szektorális stratégiáinak felülvizsgálata

- egy szakértőkből és az önkormányzati bizottságok tagjaiból álló monitoring bizottság létrehozása, amely kezdeményezi és koordinálja a meglévő dokumentumok felülvizsgálatát és a Nyitrai kerület vonatkozó terveivel történő összehangolását

3.1.1.2 A határon átnyúló együttműködések megyei szintű koordinációja

- létrehozni egy megyei szintű szakértői egyeztető fórumot; A megyei önkormányzatnál emellett létre kell hozni egy legalább egyfős irodát, amely a határon átnyúló kapcsolatok koordinációját (és csak ezt) látja el.

3.1.1.3 Megyei civil alap létrehozása

- megyei civil alap létrehozása-alapítvány

3.1.1.4 Nagytérégi szintű EGTC kialakítása

- megyei önkormányzat EGTC tag

3.1.1.5 A megyék közötti koordináció feltételeinek kialakítása

- két megye illetékes **bizottságai**, valamint döntéshozó testületei közötti **kapcsolatokat rendszeressé**, hivatalossá tenni

Közlekedésfejlesztés

3.2.1.1 A külső és belső szárazföldi közlekedés fejlesztésének összehangolása

- két megye **összehangolja** a határon átnyúló hálózati fejlesztéseket

3.2.1.2 A vízi közlekedés közös fejlesztése

- **közös kikötőfejlesztés** és a dunai hajóforgalom előnyeinek kiaknázása.

3.2.1.3 Helyi és kistérségi érdekő folyami átkelők kialakítása

3.2.1.4 Új, nagyobb kapacitású hidak építése

3.2.1.5 A régió belső közúthálózatának fejlesztése

- kistérségi, járási központok elérhetősége-**közütfelújítás**

3.2.1.6 A határon átnyúló közösségi közlekedés feltételeinek megteremtése

- mintaértékű kezdeményezés-**megyei kezdeményezés kéne közlekedési társaságok felé**

Gazdaságfejlesztés

3.3.1.1. Határon átnyúló, integrált logisztikai-ipari szolgáltatási terek kialakítása

3.3.1.2. A vállalkozási együttműködés feltételeinek javítása

- megye ezen a területen elsősorban **koordinatív** feladatokat láthat el: hozzájárulhat pályázati források bevonásával a vállalkozásindításhoz szükséges **információs, szolgáltató központok** (szinergiaközpontok) kialakításához, **vásárok és szakmai fórumok** szervezésével a vállalkozók közötti kapcsolatok erősítéséhez, a partnermegyeivel közösen folyamatos **információs felületek kialakítása**

3.3.1.3. A munkaerő-migráció feltételeinek javítása

3.3.1.4. Tudásorientált gazdasági ágak megtelepülésének ösztönzése

- megyei szinten jól ellátható feladat olyan **iparágaknak a régióba vonzása**, amelyek elsősorban nem összeszerelésre, hanem tudásra alapozzák tevékenységüket; egyetemek együttműködésének koordinálása; **megyei üzleti marketing fejlesztés**

3.3.1.5. Környezetmonitoring rendszer kialakítása a határtérségben

- regionális környezeti tervezéssel (hulladékgazdálkodás, energetika, környezet- és természetvédelem) foglalkozó **munkacsoport felállítása, monitoringrendszer**

3.3.1.6. A turisztikai együttműködés erősítése

- **megyei turisztikai vásárok** megrendezésével, ilyen vásárokon történő közös megjelenéssel, közös **éves tematikus akciók** meghirdetésével, közös arculattal, **kiadványokkal, study tourok** szervezésével, közös **internetes felület** létrehozásával és működtetésével működhet együtt sikeresen. Célszerű a fenti tevékenységek **koordinációját a megyei idegenforgalmi bizottságok** számára biztosítani

Társadalmi kapcsolatok fejlesztése

3.4.1.1 A kulturális kapcsolatok erősítése

- megyei civil alaptól, koordinációs szerep

3.4.1.2 A testvér-települési kapcsolatok hatékonyságának javítása

- megye **ösztönözheti a többi önkormányzatot** is hasonló kezdeményezések megvalósítására, a megye ezenkívül közös testvér-települési **kiadványokkal**, együttműködési kataszterekkel támogatja a testvértelepülési kapcsolatokat

3.4.1.3 Az intézményközi szakmai kapcsolatok támogatása

- EGTC-n belüli, közös intézményrendszer, megye a maga részéről ehhez a folyamathoz az **intézményes keretek kialakításával**, valamint **szakmai akadémiák elindításával** járulhat hozzá

3.4.1.4 A határon átnyúló civil integráció kialakításának támogatása

- megye ehhez az említett **civil alap** működtetésén kívül közös **rendezvények, szakmai találkozók** megszervezésével járulhat hozzá.

1. táblázat: forrás: KEM határon átnyúló stratégiai programja, 2010, CESCO

A táblázat információi alapján megállapítható, hogy főként koordináló, kapcsolatépítő és fenntartó szerepet kaphatna a megye a határon átnyúló együttműködésekben. Mivel a stratégia egészen konkrétan meghatározza, hogy milyen feladatokat kéne megyei szinten ellátni, így a következőkben összefoglalásra kerülnek a feladatok felelőseik alapján csoportosítva. Így egyértelművé válik mi is lehet a megyei vezetés és egy létrehozandó terület-és térségfejlesztő szervezet szerepe és milyen szervezeti kereten belül végezheti el ezeket hatékonyan.

- **Nemzetközi iroda** (akár csak 1 fő vagy praktikus lenne az RDV EGTC munkatársainak számát bővítve létrehozni) a megyei önkormányzaton belül, mely csak határon átnyúló kapcsolatokat ápolásával van megbízva

feladatok:

- monitoring bizottság felállítása fejlesztési **tervek felülvizsgálatára** (határ mentiség szempontjából)
- vállalkozásindításhoz szükséges **információs, szolgáltató központok** (szinergiaközpontok) kialakítása
- **vásárok és szakmai fórumok**, rendezvények szervezésével a **vállalkozók és civilek** közötti kapcsolatok erősítése,
- a partnermegyevel közösen folyamatos **információs felületek** kialakítása
- **megyei üzleti marketingfejlesztés**-tudásalapú ágazatokban tevékenykedő cégek vonzása
- testvér települési kiadványok
- település-település együttműködés ösztönzése
- **intézmények együttműködése**: intézményes keretek kialakításával, valamint szakmai akadémiák elindításával jár

- **Idegenforgalmi bizottság**

feladatok:

- megyei turisztikai vásárok
- éves tematikus akciók meghirdetése, közös arculat, kiadványok, study tour-ok szervezése
- közös internetes felület

- **Egyeztető fórum** a megye és kerület részvételével, önkormányzati bizottságok rendszeres kapcsolattartása érdekében

feladatok:

- hálózati fejlesztések összehangolása
- közös kikötőfejlesztés
- közös közösségi közlekedés

- **Környezeti tervezés munkacsoport**, monitoring rendszer

- **Megyei civil alap** a határon átnyúló projektek megvalósításának támogatására

6. Az EGTC-k tevékenysége, interjú feldolgozás

6.1. Ister-Granum - Nagy Péter igazgató

Megvalósított és elindított projektjei:

Az EGTC „projekt EGTC”, tehát a programok kiírásaihoz alkalmazkodva működik, attól függően milyen tevékenységre biztosítanak forrást. A 2007-13-as időszakban a turizmusfejlesztés területén valósultak meg (vagy tettek rá kísérletet) projektek. **Siker**es projektként emelte ki az EGTC igazgatója az Esztergom-Párkány közös **TDMSZ** létrehozását. A párkányi **Régiófejlesztési Ügynökséggel** együttműködve valósult meg, akivel igen jó a kapcsolat. A Győr-Komárom-Esztergom vonal mentén, a limes-hez kapcsolódóan, egységes turizmusfejlesztési programot indítványozott az EGTC. Egy nagy pályázat készült volna, mely minden település turizmusfejlesztését szolgálta volna, de az egyes települések saját beadott pályázataikat féltve nem támogatták ezt az egységes projektindítványt. Az EGTC kisebb települési rendezvények szervezését vállalta a megyében, sajnos nagyobb sikeres projektet nem tudott véghezvinni, próbálkozásai nem voltak sikeresek. Ennek oka, projekttől függően a következők voltak:

- politikai feszültségek, félreértések, időhúzások nemzeti szinten (pl: Ipolyhíd tervezése)
- magyar és szlovák fejlesztési elképzelések sikertelen összeegyeztetése (5/C korridor útvonala vitás: szlovák elképzelés: Ipolyság felé, magyar elképzelés: Esztergom felé)
- EGTC tagtelepülések polgármesterei nem gondolkodnak szomszédtelepülésekkel egy egységben, melynek keretét az EGTC adná
- határon átnyúló projektek néha két többszáz km-re levő települések pontszerű fejlesztéseit jelentik a gyakorlatban, ugyan a projektek sikeresek, de a határon átnyúló aspektus teljesen hiányzik belőlük (pl: brikettgyárak Mosonmagyaróváron-Érsekújváron)
- Nyitra megyei vezetéssel való nehézkes kommunikáció
- az EGTC anyagi helyzete nem tett lehetővé egyes projektek végrehajtását

Projekt tervek:

- Nemzetközi Leader programból: helyi termékfejlesztés, helyi termék adatbázis, hálózat, vásárok, Ister-Granum védjegy
- Logisztikai Központ (Esztergom-Párkány): ITB létrehozása, melynek legfontosabb elemei Nyergesújfalu barnamezős iparterületei, Esztergom repülőttere, Párkány vasúti pályaudvar, Esztergom-Párkány teherkomp. Cél, hogy a HU-SK CBC programból el legyen különítve egy összeg ilyen típusú ITB-kre.

Programok:

Az EGTC projektjei szlovák és magyar nemzeti operatív programokból, Phare CBC, Interreg IIIA, Norvég Alapból és URBACT II program támogatásából valósultak meg.

Kerületi és megyei vezetéssel való kapcsolatok és szerepek

Nyitra kerület:

- nehézkes az EGTC és a kerületi vezetés közti kommunikáció, de vannak kapcsolattartó személyek (magyar anyanyelvűek), rajtuk keresztül működik a kommunikáció, így rendkívül fontosak az ilyen kapcsolatok
- ha nehézkes is a kommunikáció, alapvetően nem elzárkózó a nyitrai fél, személyes találkozókra is volt példa az elnökkel
 - EGTC tervei megjelennek a kerület terveiben: az Ipoly-híd (Helemba-Ipolydanásd) tervei benne vannak Nyitra kerület terveiben
 - mivel Szlovákiában a kerület a programirányító, úgy, mint a hazai oldalon a Váti, határon átnyúló együttműködéseknek osztálya is van, így a kapcsolattartás kiemelten fontos a kerület vezetésével
 - hasznos lenne a kerületi önkormányzatnál egy iroda létrehozása, mely csak magyar-szlovák együttműködésekkel foglalkozna, sokat segítené a közös munkában

Komárom-Esztergom megye

- jó a kapcsolat a megyével, de az EGTC igyekszik nem „rátelepedni”
- főként az RDV EGTC-vel foglalkozó személyek a kapcsolattartók, rajtuk keresztül jól működik a kommunikáció
- főként útfejlesztésekkel, határátkelő tervezésnél kerülnek az EGTC tervei a megye elé
- nagyobb infrastrukturális projekteknél a megye kiállhatna az EGTC mellett, lobbizhatna olyan körökben ahol az EGTC nem lenne eredményes
- a megye bevonja az EGTC-t a tervezésbe (beérkezett projektjavaslatok megyei programokba építve)
- az EGTC szívesen fogadná, ha a megye egyre inkább partnerként kezelné őt, akár pályázópartnerként is

EGTC szerepe a jövőben: Elsődleges cél, szolgálni a tagtelepülések érdekét, tagtelepüléseinek fejlesztési elképzeléseinek megvalósítását segíteni. Ugyanakkor fontos lenne elindítani nagyprojekteket is (pl: logisztikai központ), ezekben pályázó-koordináló szerepet töltene be az EGTC. A tervezett Logisztikai Övezet kialakításában részt vesz többek között a szlovák teher vasúttársaság is, aki szlovák közlekedési OP-ból fog pályázni olyan projekt megvalósítására, mely a logisztikai övezet működését segíti elő. Az EGTC így csak koordinátor, a különböző szintek (vállalatok-minisztériumok) közti kommunikáció a fő feladata egy ilyen nagyprojekt esetében.

2.ábra: Logisztikai Övezet, forrás: Vállalkozási - Logisztikai Övezet, Határon átnyúló integrált területi beruházás, Ex-ante értékelés, Ister-Granum

Az előző programozási ciklusban a turizmussal kapcsolatos projektek lettek többségben támogatva, a jövőben emberi erőforrás áramlás, határon átnyúló munkavállalás, egészségügy lesznek a fő irányok.

Humán erőforrás ellátottság: 3 állandó munkatárs, pályázattól függően külső szakértők is bedolgoznak, jelenleg plusz két ilyen fő dolgozik náluk. Az EGTC által fenntartott irodában található a CESC nem budapesti irodája is, kutató munkatársakkal.

6.2. Pons Danubii - Bara Zoltán igazgató

Megvalósított projektjei:

- Közlekedésfejlesztés: Gúta - Komárom kerékpárút
- Civil kapcsolatok támogatása:
 - médiaprogram: városi tévék egy hálózatba szervezése; projekt indokltsága: a határ két oldalán egymástól néhány 10 km-re levő települések lakosai nem tudnak semmit egymásról, Érsekújvár is részt vett benne
- QR térkép Komáromnak
- Munkaerő áramlás: munkaügyi központok (Tatabánya, Komárno) - egyetem (Selye János Egyetem) - EGTC együttműködés, eredmények: munkaügyi elemzések, állásbörzék, képzések

Projekt kísérletek:

- Turisztikai: Arabona-Ister-Granum-Pons Danubii együttműködve
- Vízgazdálkodási projekt
- Egészségügyi állapotfelmérés

Tervezett projektek:

- Komárno - Karva kerékpárút – országos terv-kormányzati program: teljes Duna menti Győr-Budapest kerékpárút megépítése, KEM szakasz része a Karva - Lábatlan kompátkelő, folyamatosan csatlakoznának rá a megye és a kerület kerékpárúttjai, az egységes hálózatra szolgáltatásokat is tervez az EGTC
- QR térkép az egész régióknak
- közös magyar-szlovák TDM: Tatai, Komáromi, megyei TDM és a Csallóközi-Duna menti szlovák TDM- EGTC kiadványokkal, mobilapplikációkkal segíteni a TDMSZ-t
- Környezeti monitoring rendszer
- Nyitra-KEM közös ipari parkfejlesztés, EGTC mint koordinátor, magyar és szlovák OP-kból és HU-SK-ból finanszírozva
- energetikai projekt, határon átnyúló jelleg csekély, de környezettudatosság növelő intézkedések lehetnek határon átnyúlóak

Források

A projektek szlovák (mivel szlovák bejegyzésű az EGTC) és magyar (van egy magyar bejegyzésű nonprofit kft-jük) nemzeti operatív programokból és HU-SK CBC-ből valósultak meg, de Europe for citizen, Visegrádi alap forrásaiból is dolgoztak már.

Kerületi és megyei vezetéssel való kapcsolatok és szerepek

Nyitra kerület:

- Komárom közeledik, sok együttműködés van a várossal, de külön önkormányzata van Komáromnak és Komárnonak, (közös településfejlesztési dokumentum, erődrendszer)
- a kerület ellenállása nehezíti a munkát, de ha az elnöknek érdeke fűződik hozzá hajlandó az együttműködésre

Komárom-Esztergom megye

- a városok delegációi és bevont szakértők rendszeres találkozóik keretében hatékonyan együttműködnek; havi szinten EGTC igazgatója településekre látogat (EGTC keresztül találkozik a két város pályázat írja)
- megyei vezetéssel jó a kapcsolata az EGTC-nek
- EGTC-k közösen is dolgoznak, a Pons Danubii rácsatlakozna a megyei RDV projektekre
- információáramlás gördülékenysége fontos lenne: be legyen vonva az EGTC a megyei tervezésbe, fejlesztésbe
- RDV személyzeti bővítése javasolt

- Nyitra-KEM határon átnyúló bizottság felállítása javasolt, két megye között több kommunikáció, egyeztetés legyen nem csak protokolláris szintű találkozók, hanem munkacsoport
- munkaügyi folyamatok összehangolása

EGTC szerepe a jövőben:

- a megye munkáját segítheti pályázati tapasztalataival, főleg a HU-SK-ban
- koordinációs szerepet tölthetne be megyei szintű projekteknel (pl: ipari parkfejlesztés)
- szlovák oldalon is jó helyismerettel és kapcsolati tőkével rendelkezik, mely a megyei vezetés számára hasznos lehet, ha a szlovák féllel neheze találja meg a közös hangot
- terveik között elsősorban kerékpárút fejlesztés, energetikai és vízgazdálkodási projektek szerepelnek

Humán erőforrás ellátottság és a működés feltételei

- tag települések polgármesterei alkotják a közgyűlést: Tatai elnök, Komárno alelnök, így a két város viszi az EGTC-t
- igazgatón kívül +6 ember, továbbá a létre hozott magyar székhelyű nonprofit Kft Tatai alkalmazottja, lehet lesz még egy kisbéri alkalmazott is
- az EGTC-nek anyagi biztonságot ad a tag városok tagdíjai, mely lehetővé teszik a pályázást; gyakran a városok hiteleznek az EGTC-nek, amíg a pályázati támogatás megérkezik, ez főleg a soft fejlesztéseknél jellemző; nagypályázatoknál bankhitelt tudnak felvenni – ennek köszönhető a számos sikeresen megvalósított projekt
- a városok ugyanakkor elvárják az eredményeket az EGTC-től, de jó együttműködő partnerek az EGTC által kezdeményezett projektekben

7. Nemzetközi projektek összegyűjtése és elemzése

A HU-SK CBC program, a South-East Europe, Central Europe, Svájci Hozzájárulás, FP7 és az Interreg IVC programok által támogatott megyei érintettségű projektek lettek összegyűjtve, ezekre támaszkodva válaszolunk a módszertani fejezetben feltett kérdésekre.

Milyen fejlesztési területen valósultak meg projektek?

A HU-SK projektek és az EGTC-k megvalósított projektjei nagymértékben hozzájárultak a megyei határon átnyúló stratégia céljainak megvalósulásához. A 4. stratégiai célterület közül a *Közlekedésfejlesztés, Gazdaságfejlesztés és Társadalmi kapcsolatok fejlesztése* témakörben valósultak meg projektek.

A **Közlekedésfejlesztésen** belül a *folyami átkelő helyek közös kialakítására* több település törekedett határon átnyúló együttműködés keretében. Ugyanakkor olyan fejlesztések, mint például a *közösségi közlekedés feltételeinek megteremtése* érdekében projektszerű lépést nem tettek a megyében. *Hídépítés, közúthálózat fejlesztés* a tervek között szerepel, ezeken a területeken a legszükségesebb a

megye és a kerület együttműködése és összhangja, ugyanakkor a legnehezebb is közös nevezőre jutni (lásd: Ipoly-híd kérdése, 5/C páneurópai folyosó vonala)

2.táblázat: A határon átnyúló stratégia céljai és megvalósulásukhoz hozzájáruló megvalósult projektek, információ forrása: KEM határon átnyúló stratégia és projektgyűjtés

Közlekedésfejlesztés	megvalósult projektek
3.2.1.1 A külső és belső szárazföldi közlekedés fejlesztésének összehangolása	Kisléptékű útépités, kerékpárutak-Komárom-Komárno-Kolárovo kerékpárút és rákötése a meglévő HUSK/0801/2.3.1/0163 kerékpárútra
3.2.1.2 A vízi közlekedés közös fejlesztése	Ökológiai folyosó kialakítása az Ipoly folyón Kiskeszi (Malé Kosihy) és Ipolyszakállos (Ipelsky Sokolec) térségében (Hallépcsők az Ipolyon)
3.2.1.3 Helyi és kistérségi érdekű folyami átkelők kialakítása	Hidak az Ipolyon, híd tervezettség
	Együttműködés határok nélkül- partnerség a jobb határátkelés érdekében-korszerű kikötő a Duna két partján
	Esztergom-Párkány közötti teherkomp átkelőhely létesítése
3.2.1.4 Új, nagyobb kapacitású hidak építése	
3.2.1.5 A régió belső közúthálózatának fejlesztése	
3.2.1.6 A határon átnyúló közösségi közlekedés feltételeinek megteremtése	

Jelmagyarázat: a 2 megyei EGTC és további HU-SK projektek kerültek a táblázatba, egyéb nemzetközi programok projektjei gyenge megyei érintettségük miatt nem.

	Ister-Granum
	Pons Danubii
	HU-SK CBC

A **gazdaságfejlesztés** céljainak elérését szolgálták az alábbi táblázatban foglalt projektek. A *turisztikai* projektek főleg Esztergom-Párkányt és környékét érintik. Néhány *környezetvédelmi* helyi projekt is megvalósult, *kkv támogatás ösztönzésre és munkaerő-piacok* határon átnyúló együttműködésének támogatására is volt példa. A legnagyobb gazdaságfejlesztési célú projekt a **Vállalkozás-Logisztikai Övezet létrehozása Esztergom-Párkány** részvételével indult el. Ez a projekt még kezdeti fázisában van, de ígéretes gazdaságfejlesztő integrált határon átnyúló beavatkozássá válhat. A projekt egy ITB keretében valósulhatna meg, hazai é szlovák oldalról is sokszereplős együttműködéssel.

3.táblázat: A határon átnyúló stratégia céljai és megvalósulásukhoz hozzájáruló megvalósult projektek, információ forrása: KEM határon átnyúló stratégia és projektgyűjtés

Gazdaságfejlesztés	megvalósult projektek
3.3.1.1. Határon átnyúló, integrált logisztikai-ipari szolgáltatási terek kialakítása	Ister-Granum Vállalkozási-Logisztikai Övezet. Operatív megvalósíthatósági tanulmányok készítése
	Az Ister-Granum Vállalkozási-Logisztikai Övezet kialakítása
3.3.1.2. A vállalkozási együttműködés feltételeinek javítása	Regionális gazdasági elektronikus kapu létesítése
	LOGPORTAL-kkv-knak
3.3.1.3. A munkaerő-migráció feltételeinek javítása	A munkaerő-piacok határon átnyúló együttműködésének támogatása munkaerő-piaci hálózatok fejlesztésével és képzésekkel – WORKMARKET
3.3.1.4. Tudásorientált gazdasági ágak megtelepülésének ösztönzése	VK projekt

3.3.1.5. Környezetmonitoring rendszer kialakítása a határtérségben	Martosi tavak
	Takarítsuk ki Dunamentét
3.3.1.6. A turisztikai együttműködés erősítése	Információs térképtáblák és útbaigazító táblák létesítése Esztergomban
	Pilis tematikus túrakerékpár-útvonalak kialakítása
	Határtalan desztináció. Az Ister-Granum RTDMSZ létrehozása

A **társadalmi kapcsolatok fejlesztése** témakörben valósult meg a *legtöbb projekt*, számos kulturális, testvér-települési, szakmai és civil integrációt támogató projekt segítette a magyar megye és a szlovák kerület kapcsolatépítését.

4. táblázat: A határon átnyúló stratégia céljai és megvalósulásukhoz hozzájáruló megvalósult projektek, információ forrása: KEM határon átnyúló stratégia és projektgyűjtés

Társadalmi kapcsolatok fejlesztése	megvalósult projektek
3.4.1.1 A kulturális kapcsolatok erősítése	Média projekt
	Dunazene határok nélkül (várólistás)
	Kincsek határok nélkül-történelmi érték vándorkiállítás, múzeumok együtt
	Az Észak- és Dél-Komáromi Erődrendszer látogatható kazamatáinak kibővítése
	Történelmi híd Tata és Nové Zámky között
	Rómaiak nyomában a Duna Mentén
3.4.1.2 A testvér-települési kapcsolatok hatékonyságának javítása	„Két oldalt partot érni....”(szakmai jövőműhely, projektgyűjtés)
	Határon átvélő kulturális és sport kapcsolat két testvértelepülés között
	Crossing Borders by Information in the Pons Danubii Border Region
3.4.1.3 Az intézményközi szakmai kapcsolatok támogatása	Állapotfelméréssel az egészséges életért a határ mindkét oldalán (várólistás)
	A munkaerő-piacok határon átnyúló együttműködésének támogatása munkaerő-piaci hálózatok fejlesztésére és képzésekkel WORKMARKET
	Az európai kohézió laboratóriuma (konferencia)
3.4.1.4 A határon átnyúló civil integráció kialakításának támogatása	Strengthening the NGO's in the Cross Border region Ister-Granum
	Lánc-híd. Az Ister-Granum Eurorégió civil portáljának létrehozása
	Civil szervezetek és kapcsolataik az Ister-Granum Eurorégióban-tanulmány
	Ister-Granum Regionális Civil Parlament létrehozása

Milyen megyei szereplők aktívak a nemzetközi programokban? Az egyes szereplői csoportok jellemzően milyen programokban vesznek részt és milyen fejlesztési területen?

- **HU-SK CBC:** a HU-SK projektekben a megyei partnerek közel fele települési önkormányzatok voltak, a két EGTC (Ister-Granum, Pons-Danubii) is több projektet vitt, de környezetvédelemmel, vízgazdálkodással foglalkozó szervezetek is szerepeltek.

Néhány közhasznú szervezet is végrehajtott sikeres projektet, mint például a KEM Vállalkozásfejlesztési Alapítvány.

- **South-East Europe** programban főként veszprémi, pécsi, budapesti és győri szervezetek (önkormányzat, egyetem stb) vettek részt nagy számban. A Komárom-Esztergom megyei szervezetek közül az Ister-Granum valósított meg projektet a program támogatásával. A megyét ugyanakkor érinthetik a következő szervezetek által megvalósított projektek is: Közép-Pannon Regionális Fejlesztési Ügynökség, a Duna Bizottság, Central-Transdanubian Nonprofit társaság Dunához kapcsolódó, környezetvédelmi és vízi közlekedésfejlesztési projektjei. Ilyen projektekben érdemes lenne Komárom-Esztergom megyének is részt venni, hiszen kiemelten érintett a megye ezekben a témákban.
- **Central Europe** programban Komárom önkormányzata volt az egyetlen megyei szereplő. A KDRFÜ és a KDRIÜ több projektet valósított meg innováció témakörében. Több projektnél német vezetéssel, de osztrák, cseh, szlovák partnerekkel is dolgoztak együtt.
- **URBACT** projektekben Tatabánya és az Ister-Granum EGTC vett részt eddig sikerrel. Tatabánya számos sikeres URBACT tapasztalat után a CASH projekthez is csatlakozott, amely mintegy tizenkét európai városi és nem-városi partner összefogása által, a francia Echirolles város vezetésével jött létre. A CASH projekt fő célja a fenntartható megoldások feltárása a szociális célú lakások felújítása, annak érdekében, hogy növeljék azok energiahatékonyságát.
- A **Svájci Alapból** Natura 2000 területek és a Duna-Ipoly Nemzeti Park lett támogatva, ezek részben a megyét is érintik.
- **Interreg IVC** programban Komárom (Monostori erőd) és Tatabánya (önkormányzat-kkv támogatás) szerepelt, regionális szinten a KDRFÜ valósított meg több projektet, de a KDRIÜ-nek is volt egy projektje különböző fejlesztési területeken. Az Interreg korábbi ciklusú programjában az Ister-Granum EGTC többször is szerepelt.
- **FP7** programban csak egy tatabányai cég vett részt az egész megyében

Milyen kialakult partnerkapcsolatok vázolhatóak fel?

A South-East Europe és Central Europe programok projektjeiben 5-10 esetenként 15 partner dolgozik együtt Közép-Európa különböző országaiból. Megyei szinten a HU-SK CBC program projektjeinek partnerkapcsolatai lehetnek érdekesek. A megvalósult projektek fele 2 település közös projektjei. Főként turisztikai-kulturális kapcsolatok, de közlekedési, kkv támogatási témájúak is vannak. Az ikervárosok természetesen gyakori szereplői az ilyen település-település közti együttműködéseknek. A projektek másik felére jellemző, hogy többségben települési önkormányzatok összefogásáról van szó. Oktatási és szociális intézmények, civil szervezetek, gazdaságfejlesztő szervezetek is részt vehetnének nemzetközi programokban és határon átnyúló együttműködésekben, erre csak néhány példát találtunk a megyében (Esztergom kórház, Vállalkozásfejlesztési Alapítvány).

Az alábbi táblázat egy megyei kérdőívezés eredményét tartalmazza, ahol az egyes települések külföldi partnerkapcsolataira is rákérdeztünk. Sajnos a felmérés nem tekinthető teljes körűnek a válaszadók alacsony száma miatt, de néhány érdekes információ birtokába juthattunk általa. A külföldi partnerkapcsolattal bíró települések többségének testvértelepülése van Szlovákiában vagy Romániában, de holland, német, francia testvér települési kapcsolatokra is van példa. Ha a testvér települési kapcsolaton kívül a HU-SK program által finanszírozott projekteket hajtott végre közösen

néhány település. A hivatalos testvértelepülési kapcsolatok listája a határon átnyúló stratégiában megtalálható.

Település és partnere	Kapcsolat szintje és rövid tartalma (pl., intézményi partner, települési)	Partnerség kezdete (év)
Almásfüzitő -Izsa Község Önkormányzat (Szlovákia)	testvértelepülés, HUSK pályázaton való közös részvétel	2003
Bokod -Zsitvabesenyő község	települési	2011
Császár -Flaxlanden - Franciaország	Az ottani és helyi tűzoltóság testvérkapcsolata, amely érinti a két települést is.	2012
Dunaszentmiklós -St. Nikola an der Donau	testvértelepülés	2008
Dorog:		
Wendlingen am Neckar	települési	1998
Zsére	települési	
Marinberg	települési	2008
Felsőboldogfalva	települési	2013
Kocs:		
Dunamocs	települési, intézményi	1996
Montebelluna	települési	1999
Madar	települési, intézményi	2008
Csallóközaranyos	települési	2013
Neszmély -Hídverő települések	települési	
Sárisáp:		
Dry Fermentation Biogas n.o.	Intézményi/Magyarország- Szlovákia Határon Átnyúló Együttműködési Program keretén belül közös pályázat, beruházás/Újrahasznosítható energiaforrások a környezetvédelemért	2012
Green Way Egyesület	Intézményi/Magyarország- Szlovákia Határon Átnyúló Együttműködési Program keretén belül közös pályázat, beruházás/inkubátorház építése	2012
Handlova/Szlovákia	Települési/testvértelepülés	1997
Jegenye/Románia	Települési/testvértelepülés	2006
Vértessomló		
Berne (Németország)	települési	2001
Bockhorn (Németország)	települési	2002
Bakonysárkány -Bogya (Felvidék)	testvértelepülés	1994, partnerségi megállapodás 2011-től
Bulhary (Csehország)	települési	2011
Környe -Ludwigsburg Állig Főisk. testvértelepülések	szakmai	2009
		2006,2007

5.táblázat: Kérdőívvel megkérdezett KEM települések külföldi kapcsolatai

Melyek a jellemző projektnagyságok (teljes költség alapján) a nemzetközi projektek esetében?

Habár határon átnyúló és területi alapú együttműködésekéről van szó, mégis jellemzőek a pontszerű és kis költségigényű fejlesztések. A nagyobb költségigényű infrastrukturális beruházások se érintenek 2-3 településnél többet egyszerre. A kisebb költségigényű információs hálózatépítés foghat össze több szereplőt. Az EGTC-k igyekeznek nagyprojekteket is véghezvinni, evvel jobban kihasználva a határon átnyúló együttműködés adta lehetőségeket.

A CE és SEE projektek projektnagysága a széles partnerkör miatt is meghaladja az említett EGTC részvételű és egyéb HU-SK projektekét.

Mekkora a területi hatóköre a projekteknek, van-e megyei, országos kihatásuk?

A 2.,3.,4. táblázatokba nem került bele néhány kimondottan pontszerű fejlesztés, melynek gyenge a határon átnyúló aspektusa és helyi szinten túlmutató hatása annak ellenére, hogy HU-SK CBC program támogatásával valósult meg. Ez a veszély sok más határon átnyúló projektnél is fennáll. A közös infrastrukturális beruházásoknak van szélesebb körben kimutatható hatása. Egy Ipoly-híd vagy egy Esztergom-Párkány híd, de már a teherkomp kialakítása is megyén kívüli hatásokkal is bírhat. A kisebb projektek, melyek megvalósításában a személyes kapcsolatok nagy szerepet játszanak, ellenpólusai lehetnek a magasabb politikai szinteken folyó szlovák-magyar ellentéteknek, ezzel segíteni tudják a két ország kapcsolatát, így országos szinten is jelentősége van az ilyen fejlesztéseknek.

8. Várható forráslehetőségek

Magyar és szlovák nemzeti operatív programok forrásai: ami előre látható, hogy a TOP-ból valószínűleg számos határon átnyúló projekt lesz finanszírozva, melyek listáját az 1. melléklet tartalmazza.

Nemzetközi programok forrásai

- **HU-SK CBC** program prioritásai a következők:
 1. Együttműködésen alapuló versenyképes gazdaság
 2. Környezetvédelem és energiaforrás hatékonyság
 3. Határon átnyúló mobilitás javítása
 4. Fenntartható és minőségi foglalkoztatás és munkaerő mobilitás támogatása
- **Central Europe** 2014-20 program tervezés alatt van.
- Az Interreg IVC utóda az **Interreg Europe** program végleges változata 2014 tavaszától érhető el.
- **South- East Europe** két nemzetközi programmá válik szét a **Danube és Adriatic-Ionian** programokra, melynek első kiírásai 2015-re várhatóak.

- **EGT, Norvég és Svájci alap:** pályázati felhívások meghirdetése 2013-ban kezdődött meg. A nyertes projektek megvalósítási időszaka 2016. április 30-ig tarthat.
- **URBACT** projektekben továbbra is részt vehetnek a megyei városok.
- **HORIZON 2020** - Kutatási és Technológia fejlesztési Keretprogramok: A program nemzetközi, Európai Unió (és csatlakozott) tagállamokban megvalósuló K+F+I projekteket finanszíroz, melyekre a megyei innovatív cégek pályázhatnak. Említést érdemel még az ún. **Versenyképességi és Innovációs Keretprogram (CIP)**, valamint az **IEE (Európai Intelligens Energia Program)** valamint ezek 2014-2020-ra vonatkozó tervezetei és prioritásterületei.

Új EGTC szerep és aktivitás

Az EGTC szerepe várhatóan jelentősen megnő a 2014-2020-as időszakban, ezért érdemes a megye stratégiájának intézményi dimenzióját ezen újfogalmazott Unió eszközhez igazítani.

Az elérhető Unió tervezetek alapján az EGTC-k új szerepe 2014—től a következő területeken érhető tetten:

- **EGTC a program managementben:**
EGTC részt vehet vagy megjelenhet, mint egy adott Program Irányító Hatósága és/vagy Titkársága.
- **EGTC a project managementben:**
EGTC önálló kedvezményezettje lehet a területi együttműködési programoknak vagy maga is alakíthat ki projekt partnerségi kapcsolatokat.
- **EGTC és az integrált területi instrumentumok:**
EGTC önállóan menedzselhet vagy megvalósíthat **ITI**-t (Integrated Territorial Investment) vagy **CLLD**-t (Community-led Local Development) is.
Az úgynevezett **JAP** (Joint Action Plan) is megvalósítható EGTC felelősségi körben vagy akár kedvezményezettként is megjelenhet az EGTC.

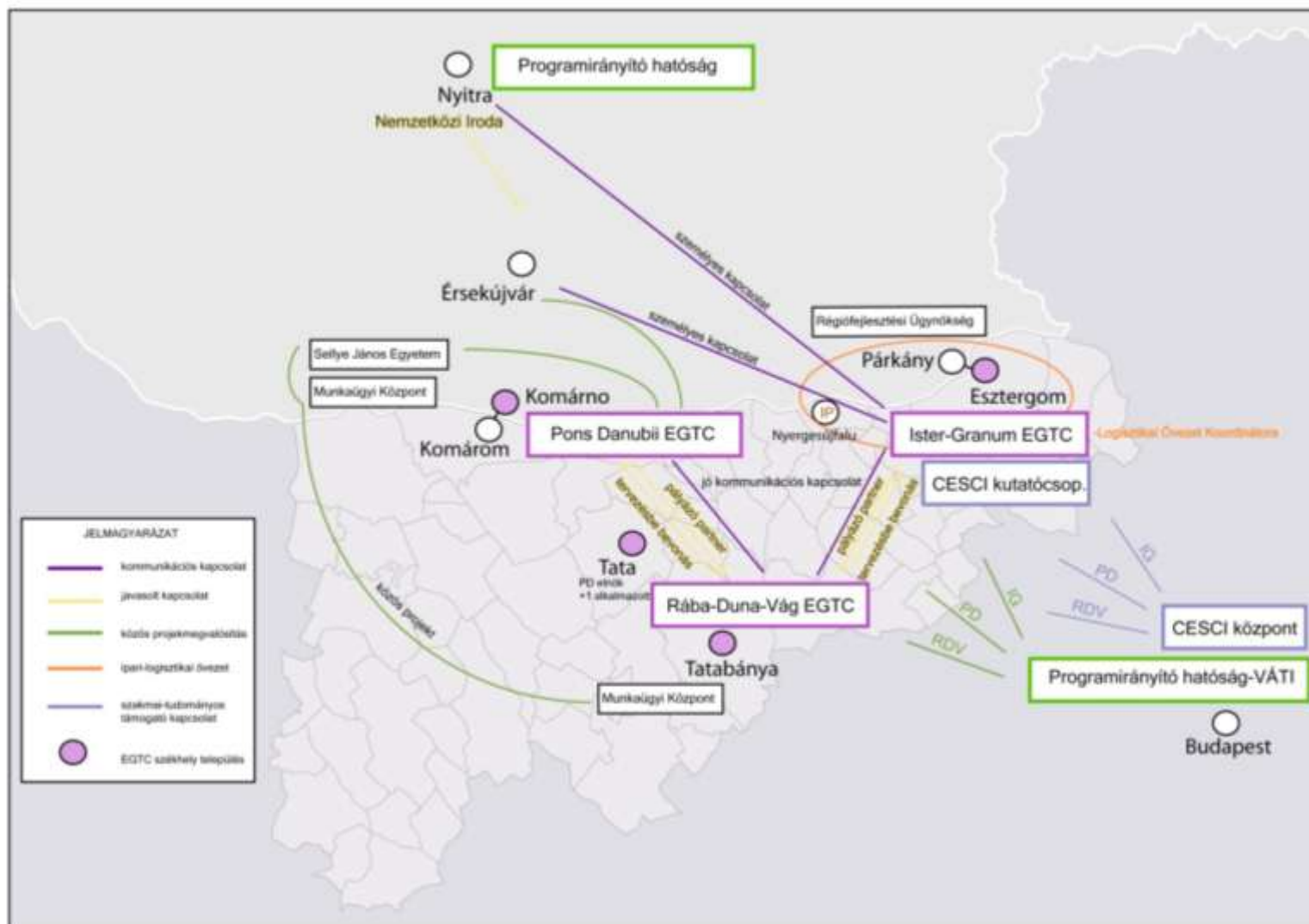
9. Összefoglalás és javaslatétel

9.1. A jelenlegi helyzet és az elért eredmények összefoglalása

A legtöbb határon átnyúló együttműködés Komárom-Esztergom megye és Nyitra kerület között a **társadalmi kapcsolatok ápolását** szolgálta, a legnagyobb számban ilyen projektek valósultak meg (EGTC által vitt projektek kiegészülve nem EGTC-s HU-SK projektekkel). A határon átnyúló jelleg és a Duna két oldalán levő települések fizikai-gyakorlati közeledését segítő projektek is megvalósultak (határátkelők a Duna mentén). A határon átnyúló együttműködések **gazdaságfejlesztési lába tekinthető a leggyengébbnek**, de **tervbe vannak véve** gazdaságfejlesztési célú turisztikai és logisztikai-ipari együttműködések. A megvalósult fejlesztések többségére jellemző, hogy pontszerű fejlesztések, fenn áll a veszély, hogy a projekteknek gyenge a határon átnyúló aspektusa, kicsi a megyei vagy országos hatóköre.

A HU-SK CBC programban többségben *települési önkormányzatok és EGTC-k (Pons Danubii, Ister Granum)* vettek részt sikerrel. Az ikervárosok természetesen gyakori szereplői az ilyen település-település közti együttműködéseknek. A projektek másik felére jellemző, hogy többségben települési önkormányzatok összefogásáról van szó. *Oktatási és szociális intézmények, civil szervezetek, gazdaságfejlesztő szervezetek* is részt vehetnének nemzetközi programokban és határon átnyúló együttműködésekben, erre csak néhány példát találtunk a megyében (Esztergom kórház, Vállalkozásfejlesztési Alapítvány).

A többi vizsgált **nemzetközi programban Tatabánya, Komárom és Esztergom (Ister Granum EGTC)** kivételével nem vettek részt megyei szereplők. Ugyanakkor olyan szervezetek, mint a *KDRFÜ, KDRIÜ* valamint a *Natura 2000 területek, Duna-Ipoly Nemzeti Park, Duna Bizottság, Central-Transdanubian Nonprofit társaság* támogatva voltak. Ezeknek a szervezeteknek a munkája pedig komolyan érinti a megyét. Javasolt lenne **megyei, helyi szereplőknek is részt venni az ilyen szervezetek projektmegvalósításában**, ha nincs lehetőségük arra, hogy személyesen pályázzanak ilyen programok.

3. ábra: KEM és Nyitra megyei szintű határon átnyúló együttműködéseket támogató szervezetek hazai és határon átnyúló kapcsolatrendszere

9.2. Megyei önkormányzat (terület-és térségfejlesztő ernyőszervezet) javasolt feladatai a határon átnyúló együttműködések támogatására

A határon átnyúló együttműködések támogatására egy Komárom-Esztergom megyei és egy Nyitra megyei nemzetközi iroda létrehozása lenne javasolt. Komárom-Esztergom megyében akár csak 1 fővel is működhetne a megyei önkormányzaton belül vagy a létrehozandó terület-és térségfejlesztő ernyőszervezet megbízásából, mely csak határon átnyúló kapcsolatok ápolásával foglalkozna. A legpraktikusabb az lenne, ha a RDV EGTC munkatársainak számát és feladatkörét bővítenék. Tehát a határon átnyúló kapcsolatok építése az ernyőszervezet koordinációjában, de a megyei és a két másik EGTC-re támaszkodva, velük együttműködve és önállóságukat meghagyva működne a megyében.

Indokoltság:

- Az EGTC tagtelepülések polgármesterei nem gondolkodnak szomszédtelepülésekkel egy egységben, melynek keretét az EGTC adná, ebben az EGTC-k segítségére lenne a megyei szervezet (RDV megbízott munkatársai).
- Határon átnyúló projektek néha két több száz km-re levő települések pontszerű fejlesztéseit jelentik a gyakorlatban, ugyan a projektek sikeresek, de a határon átnyúló aspektus teljesen hiányzik belőlük (pl: brikettgyárak Mosonmagyaróváron-Érsekújváron). Az ilyen jellegű projektek mellé nagyprojekteket is tervezni kéne, melyhez a megyei önkormányzat(terület-és térségfejlesztő ernyőszervezet) részvétele is szükséges
- Nyitra megyei vezetéssel való nehézkes kommunikáció is indokolja, hogy valaki kiemelten a határon átnyúló kapcsolatépítéssel foglalkozzon
- EGTC-k közösen is dolgoznak projekteken, a Pons Danubii és Ister-Granum EGTC rácsatlakozhatna a megyei RDV EGTC nagyprojektjeire

A megyei vezetéssel ugyanakkor jó a kapcsolata az EGTC-knek, mindezen bővítések csak a gördülékenyebb információáramlás és hatékonyabb együttműködést szolgálnák. Többek között következő feladatokat tudná vállalni az iroda:

- monitoring bizottság felállítása fejlesztési **tervek felülvizsgálatára** (határ mentiség szempontjából)
- vállalkozásindításhoz szükséges **információs, szolgáltató központok** (szinergiaközpontok) kialakítása
- **vásárok és szakmai fórumok**, rendezvények szervezésével a **vállalkozók és civilek** közötti kapcsolatok erősítése,
- a partnermegyével közösen folyamatos **információs felületek** kialakítása
- **megyei üzleti marketingfejlesztés**-tudásalapú ágazatokban tevékenykedő cégek vonzása
- testvér települési kiadványok
- település-település együttműködés ösztönzése
- **intézmények együttműködése**: intézményes keretek kialakításával, valamint szakmai akadémiák elindításával jár
- A megyei ernyőszervezet koordinációja alatt térségi turisztikai TDM-ek létrehozása, a meglévő területi/megyei TDM ernyőszervezetté fejlesztése, melynek feladata:

a. a megyei és térségi menedzsmentek felállítása (szervezeti, intézményi és humánerőforrás

háttérének felépítése) és működtetése; akár határon átnyúló TDM kialakítása is;

b. a meglévő TDM-ek szakmaiságának növelését (turisztikai oktatás-képzés, továbbképzés);

c. közös turisztikai marketing, egységes arculatépítés, tematikus programok- és élménycsomagok kialakítását (sport, kulturális, szakmai stb. rendezvények, konferenciák, tematikus túrák stb.), közös internetes felület, megyei turisztikai vásárok szervezése

A terület-és térségfejlesztő ernyőszervezet a következő kommunikációs tevékenységeket koordinálná az EGTC-kkel való együttműködésben:

Egyeztető fórum

A megye és kerület képviselőinek részvételével, önkormányzati bizottságok rendszeres kapcsolattartása érdekében lennének megszervezve időközönként (előre rögzítve) az egyeztető fórumok, melyet a megyei terület-és térségfejlesztő ernyőszervezet megbízásából a RDV EGTC hívna össze.

Indokoltság:

- Az információáramlás gördülékenysége fontos lenne a megyei és kerületi vezetés és az EGTC-k között.
- Az EGTC-k fokozott bevonása szükséges a megyei tervezésbe, fejlesztésbe.
- Politikai feszültségek, félreértések, időhúzások vannak nemzeti szinten (pl: Ipolyhíd tervezése), a magyar és szlovák fejlesztési elképzelések sikertelen összeegyeztetése (5/C korridor útvonala vitás: szlovák elképzelés: Ipolyság felé, magyar elképzelés: Esztergom felé), ezek a feszültségek a megye és kerület egyeztető fórumain részben feloldhatóak lennének, a protokolláris találkozók személyesebbé és hatékonyabbá válhatnának.

Tehát egy Nyitra-KEM határon átnyúló bizottság felállítása javasolt, melynek tagjai egyeztető fórumokon rendszeresen kommunikálnának. A következő területeken lenne kiemelten eredményes az egyeztető fórum:

- hálózati fejlesztések összehangolása
- közös kikötőfejlesztés
- közös közösségi közlekedés
- munkaügyi folyamatok összehangolása

Környezeti tervezés munkacsoport felállítása javasolt

Indokoltság: eddig sikertelen vízgazdálkodási projektek, várható forráslehetőségek a témában (HU-SK és egyéb nemzetközi programok), tipikusan határon átnyúló együttműködésű projektekre van szükség

- Feladat: környezeti monitoring rendszer kiépítése és működtetése

Előkészítési és lebonyolítási alap (határon átnyúló stratégiában javasolt megyei civil alap):

Indokoltság:

- Az Ister Granum EGTC anyagi helyzete nem tette lehetővé egyes projektek végrehajtását, egy megyei alap ilyen esetekben segítségére lehetne az EGTC-knek, hogy a megkezdett projekteket sikeresen végig tudják vinni.
- Nemcsak az EGTC-k, hanem minden más nemzetközi programokban résztvevő megyei szereplő is támogatható lenne egy ilyen alapról. Például innovációs pályázatokon indulhatnak vállalatok és oktatási intézmények megyei segítséggel.

Klaszterek, beszállítói hálózatok

Az ernyőszervezet további feladata lehet a hazai és határon túli vállalkozások **klaszteresedésének és beszállítói hálózatokba** történő integrálódásuknak kialakítása valamint a vállalkozók menedzsment képességeinek fejlesztése, kapcsolódó programok kialakítása, szervezése.

Komárom Révkomárom összehangolt fejlesztése

Az ernyőszervezet feladta lenne a **Komárom és Révkomárom városok** hídfő térségeinek **összehangolt tervezése** és fejlesztése is. Továbbá a területkínálatok és infrastruktúra-ellátás ésszerű keretek közötti, közösen tervezett, ütemezett alakítása. Közreműködne a városok egyeztetett gazdaságfejlesztési stratégiájának kidolgozásában is.

A komáromi híd, mielőbbi megépítése és a kapcsolódó 13-as út fejlesztése kiemelt elem az M1-es folyósóra szerveződő ikervárosok nemzetközi kapcsolatainak megerősítésében.

Kisalföldi és dél-szlovákiai agrárgazdasági és élelmiszeripari integráció

A Nyitra – Székesfehérvár tengely kiépülése a Kisalföld közbeékelődésével összekapcsolja a két szomszédos megye hasonló adottságú területeit, Győr-Moson-Sopron megye kisalföldi területeinek kiegészülésével teret nyitva egy nagykapacitású agrár- és élelmiszervertikum felfuttatásának. Kisalföldi és dél-szlovákiai agrárgazdasági és élelmiszeripari integráció felépítésével a Kisalföldi régió megyei koordinációval és a tárgyspecifikus szervezetek munkájának összekapcsolásával országos léptékű régiójává válhat az agrár- és élelmiszeripar területén.

A megyei ernyőszervezet feladata lenne a Kisalföldi és dél-szlovákiai agrárgazdasági és élelmiszeripari integráció elősegítése, szakmai programok kidolgozása, piacra vitel és marketing stratégiák kidolgozása, azok háttéranyagokkal való támogatása, szakma specifikus találkozók szervezése és lebonyolítása.

Az ernyőszervezet ez esetben is támaszkodhatna az EGTC-k kezdeményezéseire. Az Ister-Granum helyi termékfejlesztési projektje bekapcsolódhatna a tervezett agrárgazdasági és élelmiszeripari integrációba.

9.3. EGTC-k szerepe a megyében

A két EGTC-vel készített interjú során az EGTC-k megfogalmazták elképzeléseiket, hogy milyen szerepet látnak maguknak a megyében, hogyan segíthetik a megyei tervezés és fejlesztés munkáját.

A megyei vezetés figyelmét érdemes felhívni arra, hogy **használja ki az EGTC-k birtokában levő tapasztalati és kapcsolati tőkét** a hatékonyabb fejlesztések és határon átnyúló együttműködések érdekében, hiszen az EGTC-k:

- a megye munkáját segíthetik **pályázati tapasztalataikkal**, főleg a **HU-SK programban**
- **koordinációs szerepet** tölthetnek be **megyei szintű projekteknél** (pl: ipari parkfejlesztés)
- **szlovák oldalon is jó helyismerettel és kapcsolati tőkével** rendelkeznek, mely a megyei vezetés számára hasznos lehet, ha a szlovák féllel nehezen találja meg a közös hangot

Tehát a létrehozandó **terület-és térségfejlesztő szervezet** a magasabb (megyei, országos) szinten elvégezendő határon átnyúló feladatokat az RDV EGTC-re támaszkodva végezné el, míg a fent felsoroltakkal a másik két EGTC segítené a megyei ernyőszervezet munkáját.

Pons Danubii feladata a stratégiai célok elérésében

Az ernyőszervezet a pályázói tapasztalattal és helyismerettel rendelkező Pons Danubii EGTC-t bízhatná meg a kikötői és logisztikai kapcsolódások és kínálatok koordinált fejlesztésével és az Eurovelo 6 és Révkomárom közötti kerékpárút-szakasz kiépítésével (forrásszerzés és megvalósítás).

Ister-Granum feladata a stratégiai célok elérésében

Az Esztergom - Párkány közös logisztikai övezet menedzser szervezete az Ister-Granum EGTC. A tervezett intézkedések elsősorban az esztergomi (EIP), a nyergesújfalui (NYIP), a párkányi (PIP) és az ebedi (EULIP) ipari park további fejlődését biztosíthatják, új befektetők megjelenését segíthetik, de az övezet magtérségén túlmenően kedvezően érinthetik a dorogi, lábatlani és a határon túli területek fejlesztési elképzeléseik megvalósulását is.

Az EGTC koordinációja alatt a következő beavatkozásokat tervezik:

1. egyrészt olyan **infrastrukturális beruházások**, amelyek erősítik a térség befektetővonzó képességét, elsősorban közmű, vízi, légi létesítmények fejlesztésével
2. a beavatkozások másik csoportját olyan gazdaságfejlesztési tevékenységek alkotják, amelynek célja, hogy az egész övezet egységesen megjelenítő **információs központ létrehozásával** képes legyen kiszolgálni az érintett befektetői kört
3. további célja az intézkedésnek, hogy **vállalkozói inkubációs központ létesüljön** és megteremtődjön a fejlesztéseket segítő **integrált szakképzési rendszer** is.

Ezek megvalósulásához egy nagyon sokrétű együttműködésre lesz szükség. Ha a megyei terület-és térségfejlesztő szervezet olyan ernyőszervezetté tud válni, mely minden típusú gazdaságfejlesztő

szervezettel tartja a kapcsolatot és azok tevékenységére építhet, az ilyen típusú kezdeményezések sikerrel végződhetnek.

10. Forrásjegyzék

Dokumentumok

Komárom-Esztergom megye határon átnyúló együttműködéseinek stratégiai programja, 2010, CESCO

Rába-Duna-Vág EGTC helyzetfeltáró tanulmánya, 2010, CESCO

Komárom-Esztergom megye Területfejlesztési Koncepciója, 2013, Város-Teampannon

Vállalkozási - Logisztikai Övezet, Határon átnyúló integrált területi beruházás, Ex-ante értékelés, Ister-Granum

Programok

<http://www.husk-cbc.eu/>

<http://www.norvegalap.hu/cimoldal>

<http://www.swiss-contribution.admin.ch/hungary/hu/Home>

<http://www.interreg4c.eu/>

<http://www.southeast-europe.net/en/>

<http://www.central2013.eu/index.php>

<http://www.urbact.hu/>

<http://www.vati.hu/index.php?langcode=hu>

<http://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/>

EGTC

<http://www.istergranum.hu/index.html>

<http://www.ponsdanubii.eu/>

<http://www.rdvegtc.eu/>

11. Melléklet

1. melléklet

Megyei programba beküldött projektjavaslatok:

Ikervárosok és térségük határon átnyúló együttműködése, térségi szervező szerepének megerősítése Ister-Granum vállalkozási-logisztikai övezet komplex fejlesztése)

1. Komárom-Révkomárom nyugati vállalkozási övezet komplex fejlesztése az új közúti hídhoz (ETE/IKOP fejlesztés) kapcsolódva
 2. Esztergom és Párkány térszervező és turisztikai funkcióinak komplex megerősítése, térségi turizmusgazdaságának összehangolt megerősítése
 3. Komárom-Révkomárom 13-as főút menti városközponti területek, hídfőtérségek funkcióbővítő rehabilitációja, életminőség, turisztikai vonzerő és helyi gazdaság összehangolt fejlesztése
 4. Világörökség-várományos területek és kapcsolódó kulturális örökségi értékek integrált örökséggazdálkodási programja
 5. Révkomáromi Selye János Egyetem és Esztergomi Pázmány Péter Tudományegyetem kihelyezett karának összehangolt minőségfejlesztése, diákvárosi vonzerő növelése
 6. Duna menti térségi egészségügyi, szociális és rehabilitációs szakellátások és intézmények határon átvívelő összehangolt fejlesztése, egyházakkal való együttműködés erősítése, térségi gyógyvizekhez kapcsolódó köz- és piaci alapú szolgáltatások differenciált fejlesztése
 7. Ikervárosok állami múzeumainak határon átnyúló együttműködésen alapuló korszerűsítése, profiltisztítása, összehangolt turisztikai vonzerőfejlesztése és közösségi tér szerepük megerősítése – különös tekintettel a világörökség-(várományos) értékekhez, a vízhez, mint természeti erőforráshoz, a Duna régiós identitáshoz és a térség kulturális sokféleségének tudatosításához kapcsolódó tematikákra
 8. Hátrányos helyzetű lakossági csoportok önszerveződéseinek és az őket segítő non-profit kezdeményezések felkarolása, ösztönzése, együttműködésük, hatékonyságuk erősítése
- Alkonygazdaság erősítése, idősgondozás fejlesztése és aktív időskor elősegítése

Duna mente struktúráváltása

Duna térségi közvetlen gazdaságfejlesztési Program

Határon átnyúló projektek megfogalmazása a logisztika, beszállítói kapcsolatok területén. EGTC aktivitás erősítése.

Kisalföldi agrárregió versenyképességének, alkalmazkodó és népességeltartó képességének megerősítése

1. **Határon átnyúló agrárgazdasági és élelmiszeripari integráció felépítése, „Kisalföld-brand” megteremtése** (indikátor: tájtermékek, márkanévek („Kisalföld brand”) kidolgozása, piaci jelenléte, az ágazathoz tartozó KKV-k energia- és költséghatékonysága, tömegáru vízi szállítási részaránya, határon átnyúló közös marketingtevékenységre fordított források nagysága, közös agrárlogisztikai rendszer megléte, közös kutatási programok, tanulmányutak, konferenciák, csereprogramok száma)
2. **Versenyképes, több lábon álló, klímaváltozáshoz alkalmazkodó élelmiszervertikum kialakítása**
3. (indikátor: helyi gazdaságon belüli forrásáramlás mértéke, az élelmiszervertikumban foglalkoztat munkavállalók száma, klímaváltozás-álló fajok fejlesztése, alkalmazási részaránya, ökotermékek aránya a teljes termesztési szerkezetben, helyi biotermék-kínálat bővülése, támogatásban részesült fiatal gazdálkodók száma, termelő- és értékesítő szervezetek száma, innovatív termelő- és feldolgozó KKV-k száma, élelmiszerkutatáshoz kapcsolódó K+F+Innováció kiadások mérete, halgazdálkodási tevékenységi körű gazdálkodó szervezetek szám és bevételei, **határon átnyúló, összehangolt szakképzésre, kutatásra fordított összegek**)